

Схвалено
Педагогічною радою
Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Затверджено та введено у дію
наказом директора
Малинської ЗОШ №5 I-III ступенів
№92-о від 16.09.2021 р.
_____ С.В.Амерханян

**Комплексно-цільова програма
виявлення серед учнів
обдарованої молоді
«Пошук. Талант. Творчість»
на 2021-2025 роки**

I. Загальні положення:

Становлення української державності, інтеграція в Європейське і світове товариство, побудова громадянського суспільства, зростання міграції населення, у тому числі молоді, передбачають орієнтацію на особистість (Концепція «Нова українська школа»), яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє застосовувати здобуті знання, критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, прагне удосконалити власне життя і життя своєї держави.

Наявність обдарованості та високого інтелектуального потенціалу нації – запорука найбільших успіхів у будь-якій сфері діяльності держави. Майбутнє людської цивілізації залежить виключно від реалізації обдарованості людей, яка фіксується у дитячому віці. Саме тому в системі освіти ХХІ століття великого значення набуває робота з обдарованими дітьми. Програма по організації роботи з обдарованою молоддю «Пошук. Талант. Творчість» Малинської загальноосвітньої школи №5 I-III ступенів розроблена з метою пошуку обдарованих дітей, створення умов для всебічного розвитку та розкриття їх інтелектуального та творчого потенціалу, стимулювання творчого самовдосконалення обдарованих дітей, сприяння їх самореалізації в сучасному суспільстві.

II. Нормативно-правова база створення Програми:

- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про загальну середню освіту»;
- Закон України «Про позашкільну освіту»;
- Концепція «Нова українська школа».

III. Метою Програми роботи з обдарованими дітьми є:

- розвиток інтелектуальних, творчих здібностей дітей;
- створення сприятливих умов для самореалізації особистості учня;
- забезпечення якісного психолого-педагогічного супроводу, діагностики обдарованих учнів, визначення особливостей їх обдарованості;
- покращення якості підготовки учнів щодо стандартів базової загальної та середньої освіти;
- підвищення результативності олімпіад, конкурсів, турнірів, науково-дослідницьких робіт учнів, членів МАН;
- створення умов для ранньої профілізації учнів;
- підвищення рівня компетентності та педагогічної майстерності вчителів школи;
- удосконалення уроку як засобу розвитку творчої особистості учня.

IV. Завдання Програми:

- розробка заходів з пошуку й цілеспрямованого відбору обдарованих дітей;
- створення системи психолого-педагогічної підтримки та супроводу обдарованих учнів;
- створення сприятливих умов для інтелектуального, духовного, морального, естетичного, фізичного розвитку учнів та надання їм можливості для самореалізації;
- розробка методичних рекомендацій і програм для ефективного навчання та розвитку обдарованих дітей, їх професійної орієнтації;
- оновлення змісту, форм і методів роботи з обдарованими дітьми;

- підготовка вчителів до роботи з обдарованою учнівською молоддю;
- створення системи стимулювання інтелектуально і творчо обдарованих учнів і вчителів, які з ними працюють.

V. Шляхи реалізації Програми:

- діагностика та створення умов для навчання й розвитку здібної та обдарованої молоді на основі використання інноваційних педагогічних технологій;
- створення шкільного банку даних про здібних та обдарованих дітей;
- випробування і запровадження сучасних методик виявлення, навчання та виховання обдарованої молоді та надання їй соціально - педагогічної підтримки;
- активне залучення здібної та обдарованої молоді до науково - дослідницької, творчої діяльності в гуртках, філіях МАН, до участі в олімпіадах та предметних конкурсах тощо;
- популяризація здобутків обдарованої молоді, кращого педагогічного досвіду роботи з нею.

VI. Очікувані результати ефективності Програми:

Виконання Програми дасть змогу:

- вдосконалювати систему виявлення і відбору здібної та обдарованої молоді та надання їй соціально-педагогічної підтримки;
- консолідувати зусилля вчителів та батьків, органів місцевого самоврядування у роботі зі здібною та обдарованою молоддю;
- підвищити рівень професійної компетентності педагогічних працівників у визначенні методів, форм, засобів та технологій навчання і виховання обдарованої молоді;
- вдосконалення системи стимулювання здібної та обдарованої молоді, педагогічних працівників, котрі проводять з нею роботу.

VII. Заохочення:

1. Учні школи заохочуються за:
 - успіхи у навчанні;
 - участь та перемогу в олімпіадах, творчих конкурсах і спортивних змаганнях всіх рівнів;
 - суспільно-корисну діяльність і добровільну працю на користь школи;
 - благодійні вчинки.
2. Школа застосовує такі види заохочення:
 - оголошення подяки учням та їх батькам;
 - нагородження Похвальним листом;
 - нагородження цінними подарунками або грошовою премією;
 - занесення прізвища учня на Дошку Пошани школи;
3. Заохочення застосовуються директором школи за поданням ради школи, педагогічної ради, класного керівника, а також у відповідності до положень про проведення в школі конкурсів, змагань і оголошуються наказом по школі.
Заохочення застосовуються в умовах поширеної гласності і доводяться до відома учнів та працівників школи.

ОСНОВНІ ЗАХОДИ З ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

1. Організація науково-методичного забезпечення програми:

- Широко використовувати методичні рекомендації та програми для виявлення, розвитку і підтримки обдарованих дітей та здібної учнівської молоді;
- Проводити проблемно-тематичні обговорення психолого-педагогічних та методичних аспектів роботи з обдарованими дітьми із залученням до їх роботи вчителів вищої категорії, вчителів, які мають педагогічні звання;
- Проводити конференції, семінари, засідання предметних методичних об'єднань, присвячені проблемам розвитку творчого потенціалу педагогів та учнів школи, продовжувати впроваджувати в навчальний процес нові освітні технології;
- Організувати на базі методичного кабінету створення картотеки методичних розробок уроків та позаурочних заходів, для інформаційно-методичного забезпечення Програми «Пошук. Талант. Творчість» та використання цих матеріалів при роботі з обдарованими учнями;
- Брати участь в міських, обласних конкурсах авторських програм творчих учителів та психологів, виставках нових освітніх технологій та методичних засобів, творчих проектах, конкурсах «Учитель року», «Класний керівник року», педагогічних виставках «Сучасна освіта Житомирщини», орієнтованих на вдосконалення роботи з обдарованими дітьми;
- Забезпечити якісну підготовку школярів до участі в олімпіадах, конкурсах науково-дослідницьких робіт МАН України, творчих турнірах, мистецьких фестивалях, наукових учнівських конференціях, виставках творчих робіт, спортивних заходах тощо;
- Розробити методичні матеріали по підготовці учнів до участі в міських, обласних олімпіадах з базових дисциплін, конкурсах МАН, інших інтелектуальних змаганнях та турнірах.

2. Система пошуку обдарованих дітей

- Розробити багатовимірну систему визначення рівня обдарованості й інтелекту дітей. Застосовувати елементи системи для виявлення обдарованих дітей під час їх навчання в школі;
- Налагодити зв'язки з організаціями та установами, провідними науковцями, робота яких спрямована на пошук, навчання і розвиток обдарованих дітей і молоді та обмін досвідом роботи з даної проблеми.

3. Навчання, виховання та розвиток здібних та обдарованих дітей

- Розвивати мережу класів з поглибленим та профільним вивченням предметів з метою організації та проведення роботи зі здібною та обдарованою молоддю;
- Організовувати участь школярів в Інтернет-олімпіадах з основ наук, створювати належні умови для участі в них здібних та обдарованих учнів;
- Розширювати мережу факультативних, індивідуальних занять, гуртків, вдосконалювати роботу шкільного учнівського самоврядування та залучати до їх роботи творчу молодь;
- Висвітлювати та популяризувати в засобах масової інформації, в Інтернет-сайті школи участь учнів у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з базових дисциплін, конкурсах-

захистах науково-дослідницьких робіт МАН України, турнірах, творчих конкурсах і проектах, активно пропагувати педагогічний досвід їх наставників;

- Продовжити створення інформаційного банку даних «Обдарованість»;
- Щорічно проводити загальношкільне «Родинне свято талантів» з метою відзначення здібних та обдарованих учнів - переможців олімпіад, конкурсів МАН України, творчих змагань, фестивалів, проектів тощо.

4. Педагогічні технології в реалізації програми:

- особистісно орієнтована технологія навчання;
- технологія розвивального навчання;
- технологія проєктного навчання;
- опора на інтенсивні технології навчання вчителів-експериментаторів.

5. Забезпечення можливостей учителя для реалізації власних творчих здібностей:

- Створення творчої атмосфери, здорового морально-психологічного клімату в колективі;
- утвердження демократичного стилю спілкування, творчих дискусій;
- своєчасна позитивна оцінка діяльності вчителя для розвитку в нього почуття задоволення;
- забезпечення соціального захисту вчителя, естетичних умов його праці.

6. Організація соціально-психологічного забезпечення програми.

- Удосконалити пакет документів (тести, анкети, тощо) для створення системи соціально-психологічної підтримки здібних та обдарованих дітей школи, надавати учням необхідні консультації.
- Підготувати рекомендації вчителям щодо формування психолого-фізіологічної стійкості обдарованих дітей, профілактики стресів, розумових, емоційних та інших перевантажень під час навчання та організації диференційованої, індивідуальної роботи зі здібними та обдарованими учнями.
- Проводити психодіагностичну роботу по вивченню особливостей пам'яті, уваги, гнучкості мислення, домінуючих мотивів навчання школярів з метою поповнення інформаційного банку «Обдарованість».
- Розробити комплекс соціально-психологічних заходів для адаптації учнів різних вікових категорій в освітньому середовищі.

7. Забезпечення системи моніторингу та заохочення:

- Вести дослідження-супровід щодо рівня знань та навчальних досягнень здібних та обдарованих учнів через застосування інформаційних технологій;
- Запровадити систему моніторингу щодо подальшого навчання та працевлаштування випускників школи - переможців та призерів Всеукраїнських олімпіад, конкурсів, турнірів тощо;
- Здійснювати моніторинг результативності роботи зі здібною та обдарованою молоддю педагогічних працівників, які мають звання «старший вчитель», «вчитель-методист», тощо.

Заходи
щодо виконання шкільної програми роботи з обдарованою молоддю
«Пошук. Талант. Творчість» на 2021-2025 роки

<i>Найменування завдання</i>	<i>Найменування заходу</i>
Підвищення рівня інформаційного та науково-методичного забезпечення педагогічних працівників	<ul style="list-style-type: none"> - Підвищення кваліфікації педагогічних працівників, вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду з питань розвитку обдарованої особистості; - Спрямування роботи на впровадження освітній процес інноваційних технологій, форм, методів, прийомів навчання і виховання обдарованих дітей та молоді; - Створення банку даних про діагностичні методики, спрямовані на виявлення обдарованої молоді за віковими категоріями; - Запровадження єдиного науково-методичного підходу до визначення критеріїв відбору здібних та обдарованих дітей; - Організація семінарів, консультацій, «круглих столів» та інших форм методичної роботи з питань роботи зі здібною та обдарованою молоддю; - Забезпечення підвищення фахового рівня педагогічних працівників шляхом залучення їх до участі у конференціях, семінарах, тренінгах різного рівня з питань роботи з обдарованими дітьми.
Система пошуку обдарованих дітей	<ul style="list-style-type: none"> - Поповнювати дані персоналізованого банку обдарованих дітей за напрямками «Інтелектуальний потенціал», «Духовне відродження», «Спортивний», «Активісти учнівського самоврядування»; - Здійснювати психолого-педагогічний супровід обдарованих дітей. Системне визначення рівня обдарованості й інтелекту дітей за комплексною системою-методикою багатомірної оцінки із залученням психолога; - Впроваджувати в практику систему ранньої і поетапної діагностики та своєчасного виявлення обдарованих дітей; - Проводити роботу по виявленню, підтримці та супроводу обдарованих дітей серед дітей з обмеженими особливими потребами; - Виявляти та підтримувати обдарованих дітей, які належать до соціально незахищених категорій. Забезпечувати їх участь у конкурсах, фестивалях, заходах.
Навчання, виховання, розвиток обдарованих дітей та молоді	<ul style="list-style-type: none"> - Здійснення контрольної-аналітичної діяльності результатів роботи з обдарованими учнями; - Організація та проведення I, II та III етапів Всеукраїнських олімпіад з базових предметів, конкурсів, турнірів, спартакіад, змагань, фестивалів; - Впровадити в практику участь дітей у Інтернет – олімпіадах та Інтернет-конкурсах; - Організація роботи шкільного наукового товариства учнів, членів МАН України; - Збереження та розширення мережі гуртків, факультативів

	<p>та спецкурсів за вибором;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Залучення школярів до участі у спортивних секціях; - Забезпечення інтелектуального, творчого, духовного розвитку учнів за допомогою масових форм роботи: предметних тижнів, лекцій, бесід, дискусій, доповідей, нестандартних уроків, факультативів, гуртків, ігрових тренінгів, турнірів, знавців наук, фестивалів, брейн-рингів, спортивних змагань та ін.; - Популяризувати здобутки обдарованих дітей через шкільний Інтернет-сайт, соціальні мережі.
Удосконалення матеріально-технічної бази	<ul style="list-style-type: none"> - Створення банку навчально-методичних матеріалів, необхідних для роботи з обдарованою молоддю; - Модернізація обладнання школи з метою створення умов для роботи з обдарованою молоддю; - Зміцнення спортивної бази школи.
Стимулювання та посилення соціального захисту обдарованих дітей	<ul style="list-style-type: none"> - Нагородження переможців олімпіад та конкурсів; - Впровадження механізму адресної підтримки обдарованої молоді; - Забезпечення, по-можливості, матеріальної підтримки вчителів, які підготували переможців олімпіад, конкурсів; - Організація оздоровлення обдарованої молоді.
Співпраця з громадськими організаціями	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечення співпраці з громадськими організаціями у сфері розвитку та підтримки обдарованої молоді.

ПОЕТАПНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ

I етап підготовчий 2021-2022

- ознайомлення педагогічного колективу з шкільною програмою “Обдарована дитина”;
- розроблення основних напрямків підтримки і роботи з обдарованою молоддю;
- започаткування роботи шкільного наукового товариства;
- створення творчої групи вчителів по роботі з обдарованими дітьми та вироблення ними нових форм і методів роботи в цій галузі;
- налагодження зв'язків з організаціями та установами, робота яких спрямована на виявлення, навчання, розвиток і підтримку обдарованої молоді;
- організувати семінари, семінари-практикуми, круглі столи, майстер-класи для вчителів школи з питань інноваційних методів роботи з обдарованими дітьми та учнями;
- систематизувати матеріали періодичних видань з проблеми дитячої обдарованості;
- формування науково-методичної бази для роботи з обдарованими дітьми;
- поновити банк психологічних методик по виявленню та супроводу обдарованих дітей;
- організувати систематичну роботу з батьками та вчителями по роботі з обдарованими дітьми;
- поновити інформаційний банк даних про обдарованих дітей;
- розробити план заходів з удосконалення роботи з обдарованими дітьми;
- проводити моніторингові дослідження навчальних досягнень, результатів роботи з обдарованими дітьми;
- створити учнівське портфоліо.

II етап основний 2022-2024

- Брати участь у конкурсах авторських програм та методичних розробок, спрямованих на виявлення та розвиток обдарованих дітей;
- проведення учнівських науково-практичних конференцій, конкурсів;
- організація і проведення предметних олімпіад;
- розробка авторських програм спецкурсів у системі факультативних занять із врахуванням індивідуальних здібностей обдарованих дітей;
- організація і проведення творчих звітів за результатами роботи факультативів, предметних гуртків;
- введення нових розвивальних курсів;
- здійснення моніторингу стану здоров'я обдарованих дітей;
- організація постійно діючого семінару для класних керівників “Обдаровані діти в умовах Нової української школи” із залученням медсестри, психолога, спеціалістів управління освіти;
- забезпечення участі обдарованих дітей в міських, обласних, Всеукраїнських конкурсах різного напрямку;
- організація роботи з виявлення професійних нахилів обдарованих дітей – учнів 9-их та 11-х класів;

- обговорення проблем організації роботи з обдарованими дітьми і визначення подальших перспектив на педраді (засіданні методичної ради, засіданнях методичних об'єднань);
- залучати школярів до проєктної діяльності;
- організація та проведення командних турнірів з навчальних предметів.

III етап аналітичний 2024-2025

- висвітлення у засобах масової інформації досягнень обдарованої молоді у різних сферах діяльності;
- участь у наукових конференціях, семінарах, засіданнях за круглим столом з проблем виявлення і підтримки обдарованої молоді;
- узагальнення досвіду роботи працівників школи щодо роботи з обдарованими дітьми;
- провести моніторинг роботи з виконання Прграми;
- видати аналітичні матеріали за підсумками роботи з обдарованими дітьми;
- визначити нові напрямки діяльності щодо роботи з обдарованими дітьми